

Program badań prenatalnych

Program pozwala określić ryzyko wystąpienia wad płodu oraz ich wczesną diagnostykę. To umożliwi podjęcie leczenia niektórych wad nawet w czasie ciąży

Część z wad możliwa jest do rozpoznania we wczesnym okresie ciąży (I i II trymestr). W przypadku gdy nastąpi podejrzenie wady, wskazana jest dalsza diagnostyka.

Zapraszamy kobiety w ciąży do przeprowadzenia bezpłatnej diagnostyki prenatalnej w ramach Programu Badań Prenatalnych finansowanego przez NFZ. Program ma na celu identyfikację ryzyka wystąpienia wad płodu, ich wczesną diagnostykę oraz, o ile to możliwe, podjęcie leczenia jeszcze w okresie płodowym.

Program pozwala kobietom podjąć wczesną diagnostykę.

Czy program jest dla Ciebie?

Program skierowany jest do wszystkich kobiet w ciąży, niezależnie od wieku. Możesz do niego przystąpić w okresie ciąży odpowiednim dla danego etapu programu.

Rodzaje badań prenatalnych w programie

Badania prenatalne dzielą się na dwie grupy:

- nieinwazyjne
  - są całkowicie bezpieczne zarówno dla zdrowia matki jak i dziecka
  - nie ingerują w środowisko płodu
  - ich wykonanie nie prowadzi do powstania żadnych powikłań
  - zalicza się do nich ultrasonografię (USG) oraz testy biochemiczne (z krwi)
  - to właśnie na nich opiera się przesiewowa diagnostyka prenatalna
- inwazyjne
  - mają na celu zweryfikować nieprawidłowy lub niejednoznaczny wynik badania prenatalnego, uzyskany metodą nieinwazyjną
  - podczas badań pobiera się płyn owodniowy lub fragmenty tkanek płodu do analizy
  - zalicza się do nich amniopunkcję genetyczną, biopsję kosmówki czy kordocentezę.

Czy potrzebujesz skierowanie?

Musisz mieć skierowanie od lekarza, aby przystąpić do programu.

Do etapów:

- „Poradnictwo i badania biochemiczne” (pomiędzy 11. a 14. tygodniem ciąży)
- „Poradnictwo i USG płodu w kierunku diagnostyki wad wrodzonych” (pomiędzy 11. a 14. tygodniem ciąży oraz pomiędzy 18. a 22. tygodniem i 6. dniem ciąży)

skierowanie powinno być wystawione przez lekarza prowadzącego ciążę i zawierać informacje o zaawansowaniu ciąży (wiek ciąży w tygodniach).

W przypadku etapów programu:

- „Poradnictwo i badania genetyczne”
- „Pobranie materiału płodowego do badań genetycznych (amniopunkcja lub biopsja trofoblastu lub kordocenteza)”

potrzebujesz skierowania wystawionego przez lekarza prowadzącego ciążę lub z etapu „Poradnictwo iUSG płodu w kierunku diagnostyki wad wrodzonych”. Skierowanie powinno zawierać informacje o wskazaniach do objęcia tą częścią programu oraz opis nieprawidłowości i szczegółowe wyniki badań.

Dla kogo badania genetyczne?

Do badań genetycznych kwalifikują niektóre nieprawidłowości lub wskazania. Musisz spełniać co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- wystąpienie w poprzedniej ciąży aberracji chromosomowej płodu lub dziecka
- stwierdzenie wystąpienia strukturalnych aberracji chromosomowych u ciężarnej lub u ojca dziecka
- stwierdzenie znacznie większego ryzyka urodzenia dziecka dotkniętego chorobą uwarunkowaną monogenowo lub wieloczynnikową
- stwierdzenie w czasie ciąży nieprawidłowego wyniku badania USG lub badań biochemicznych wskazujących na zwiększone ryzyko aberracji chromosomowej lub wady płodu.

Jak się zgłosić?

Wystarczy, że zgłosisz się do placówki, która realizuje program.

Na wizytę weź ze sobą:

- skierowanie od lekarza prowadzącego ciążę lub z wcześniejszego etapu programu
- wyniki badań
- dokument tożsamości.

Co oferuje program?

W ramach programu:

- wykonasz badania nieinwazyjne, to znaczy:
  - badania biochemiczne wykonywane w zależności od wieku ciąży - PAPP-A, free-β -hCG, AFP, Estriol
  - USG płodu pomiędzy 11 a 14 tygodniem ciąży oraz 18 a 22 (+6 dni)
- w przypadku konieczności pogłębionej diagnostyki:
  - uzyskasz poradę genetyczną
  - otrzymasz skierowanie na pobranie materiału do badań genetycznych w drodze amniopunkcji, biopsji trofoblastu lub kordocentezy pod kontrolą USG (po wyrażeniu zgody na ich wykonanie).
- wykonasz badania cytogenetyczne.

Jeśli okaże się, że potrzebujesz dalszej diagnostyki, zostaniesz skierowana do ośrodka specjalistycznego realizującego odpowiedni rodzaj świadczeń.

Cel programu

Celem programu jest umożliwienie kobiecie niezależnie od jej wieku:

- wczesnej identyfikacji ryzyka wad płodu (testy biochemiczne)
- wczesnego rozpoznania wad płodu (USG).

Dzięki temu możliwe będzie leczenie wad jeszcze w okresie życia płodowego. Program umożliwi rodzicom dziecka przygotowanie się do natychmiastowego wdrożenia specjalistycznej opieki po jego narodzeniu.

Kto i gdzie realizuje program?

Program realizują poradnie ginekologiczno-położnicze.

[Znajdź najbliższą placówkę](#) (wybierz z listy hasło „Badania prenatalne”).

Jak długo będziesz czekać?

Termin Twojej wizyty zostanie ustalony na podstawie aktualnego tygodnia ciąży przez poradnię, do której się zgłosisz.

Co zyskasz?

Program pozwala określić ryzyko wystąpienia wad płodu oraz ich wczesną diagnostykę, a w przypadku wykrycia wad, pozwala — o ile to w danym przypadku możliwe — podjąć leczenie w trakcie ciąży. W przypadku kiedy wykrytej wady nie da się leczyć, będziesz mogła się przygotować na wdrożenie specjalistycznej opieki od razu po narodzeniu dziecka.

Instytucja odpowiedzialna za program

Narodowy Fundusz Zdrowia.

Podstawa prawna

Świadczenia opieki zdrowotnej związane z wczesnym wykrywaniem wad wrodzonych są finansowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń

[Dz.U. 2018 poz.](#)

[Dz.U.2024 poz](#)

gwarantowanych z zakresu programów zdrowotnych ([188](#)), a także z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 maja 2024 ([767](#)) i załącznikiem nr 5

[Zarządzenia Nr 56/2024/DSOZ](#) [Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 7 czerwca 2024](#)

do r. _____ w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju programy zdrowotne – w zakresach: profilaktyczne programy zdrowotne (ze zm.).